

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
EKONOMIKOS POLITIKOS GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ĮSTATYMO NR. I-446 2 IR 36 STRAIPSNIŲ
PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIP-2710, LIETUVOS RESPUBLIKOS
CIVILINIO PROCESO KODEKSO 771 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO
PROJEKTO NR. XIIP-2711 IR LIETUVOS RESPUBLIKOS TERITORIJŲ PLANAVIMO
IR STATYBOS VALSTYBINĖS PRIEŽIŪROS ĮSTATYMO NR. XII-459 13 STRAIPSNIO
PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIP-2712
(TAP NR. TAP-19-31) (TAIS NR. 18-13928(2))**

2019-02-28 Nr. NV-549

Vilnius

Projekto rengėjas: Žemės ūkio ministerija.

Projekto tikslas: Pateikti Seimui Vyriausybės išvadą dėl Seimo nario Broniaus Markausko parengtų įstatymų projektų: Žemės įstatymo Nr. I-446 2 ir 36 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-2710, Civilinio proceso kodekso 771 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-2711 ir Teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros įstatymo Nr. XII-459 13 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-2712.

Dabartinė situacija:

Seimo nario Broniaus Markausko parengtų įstatymų projektų aiškinamajame rašte nurodoma, kad projektų tikslas yra suteikti Nacionalinei žemės tarnybai prie Žemės ūkio ministerijos teisę duoti privalomuosius nurodymus žemės naudojimo pažeidimus padariusiems asmenims.

Vadovaudamasi Žemės įstatymu Nacionalinė žemės tarnyba organizuoja ir vykdo žemės naudojimo valstybinę kontrolę, kurios metu tikrinama, ar žemę naudojantys asmenys savo veikla nepažeidžia teisės aktais nustatytų žemės naudojimo reikalavimų. Jei Nacionalinei žemės tarnybai išnaudojus jai teisės aktais suteiktas priemonės nepavyksta pašalinti valstybinėje žemėje nelegaliai pastatytų nesudėtingų statinių, jos darbuotojai kreipiasi į Valstybinę teritorijų planavimo ir statybos inspekciją, kuri surašo privalomąjį nurodymą pažeidėjui per nustatytą terminą pašalinti neteisėtą statinį ir kontroliuoja šio nurodymo vykdymą. Seimo narys Bronius Markauskas teigia, kad toks valstybinės žemės naudojimo kontrolės modelis itin parankus pažeidėjams, nes pasinaudojus teisinio reguliavimo spragomis padarinių šalinimo procesas užtrunka itin ilgai (metus ir ilgiau).

Nurodoma, kad teisės Nacionalinei žemės tarnybai surašyti privalomuosius nurodymus suteikimas svarbus ne tik nelegalios statybos atvejais. Nacionalinė žemės tarnyba pažeidėjui gali tik pasiūlyti pašalinti padarytą pažeidimą per nurodytą terminą, tačiau praktiškai toks pasiūlymas pažeidėjui nesukuria teisinių pasekmių, t. y. pažeidimo pašalinimas priklauso nuo pažeidėjo geros valios, tačiau neturi privalomo aspekto. Dėl to pažeidimai dažnai lieka nepašalinti.

Seimo narys Bronius Markauskas siūlo Žemės įstatyme įtvirtinti privalomojo nurodymo apibrėžimą ir nustatyti, kad Nacionalinės žemės tarnybos pareigūnai, vykdydami žemės naudojimo valstybinę kontrolę ir atlikdami planinius bei neplaninius patikrinimus, turėtų teisę teikti asmenims privalomuosius nurodymus pašalinti patikrinimų metu nustatytus žemės naudojimo pažeidimus. Konkretūs privalomojo nurodymo davimo atvejai turėtų būti nustatyti įstatymo įgyvendinamajame teisės akte – Vyriausybės nutarime. Tais atvejais, kai privalomasis nurodymas neįvykdytas, įvykdytas iš dalies ar įvykdytas netinkamai, Nacionalinė žemės tarnyba atiduotų minėtą privalomąjį nurodymą priverstinai vykdyti antstoliui.

Civilinio proceso kodekse siūloma nustatyti, kad Nacionalinės žemės tarnybos duodamas privalomasis nurodymas yra vykdomasis dokumentas. Tokia nuostata sutrumpintų privalomojo nurodymo įgyvendinimo procesą, kadangi praleidžiamas teismo nagrinėjimo etapas.

Teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros įstatyme siūloma atsisakyti Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos funkcijų, kurias siūloma deleguoti Nacionalinei žemės tarnybai.

Projekto esmė:

Vyriausybės išvados projekte **siūloma iš esmės pritarti** Žemės įstatymo Nr. I-446 2 ir 36 straipsnių pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIIIIP-2710 ir Civilinio proceso kodekso 771 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIIIIP-2711, kartu teikiamos pastabos ir pasiūlymai dėl projektais siūlomų teisinio reguliavimo priemonių tobulinimo: papildyti sąvokas, nurodyti konkrečius privalomuosius nurodymus, patikslinti terminus, numatyti baudų skyrimo pažeidėjams galimybę.

Kartu **siūloma nepritarti** Teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros įstatymo Nr. XII-459 13 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIIIIP-2712 ir neatsisakyti Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos funkcijų, kurias siūloma deleguoti Nacionalinei žemės tarnybai.

Derinimas:

Vyriausybės išvados projektas patikslintas atsižvelgiant į Teisingumo ministerijos, Aplinkos ministerijos ir Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos pastabas ir pasiūlymus.

Atsižvelgta į Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės esmines pastabas ir pasiūlymus (į tikslinamojo pobūdžio pasiūlymus taip pat bus atsižvelgta).

Atitiktis Vyriausybės programai:

Projektas Vyriausybės programos nuostatų neįgyvendina.

Dalykinio vertinimo išvada:

Siūlytume svarstyti Vyriausybės posėdžio B dalyje (plačiau pristatyti).

Patarėjas

Vaclovas Medišauskas, tel. 8 706 63 814, el. p. vaclovas.medisauskas@lr.lt